

BUILDER RANKING

CZĘŚĆ 1.

300 NAJWIĘKSZYCH
FIRM Z BRANŻY
2. edycja

100 NAJWIĘKSZYCH
FIRM

GENERALNI WYKONAWCY

KTO W GÓRĘ? KTO UTRZYMAŁ, A KTO NIE OBRONIŁ SWOJEJ POZYCJI?

BUILD THE FUTURE
FUNDAMENTY I ROZWÓJ

Builder

pwc

Bisnode

BUILDER RANKING

**KRZYSZTOF
SIECZKOWSKI**

dyrektor, PwC Polska

**MAREK
ZDZIEBŁOWSKI**

prezes zarządu, Builder Corp

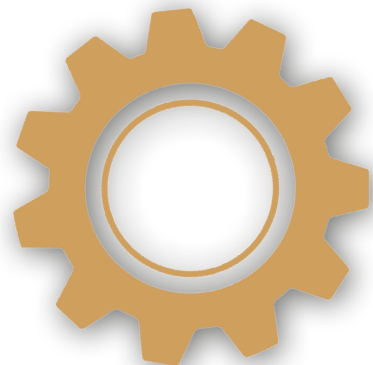
Ranking największych firm budowlanych w Polsce, którego pierwsza edycja została przygotowana rok temu przez PwC, miesięcznik „Builder” i Bisnode Polska, to wiarygodne oraz rzetelne zestawienie dotyczące pozycji finansowej firm budowlanych. Teraz, jeszcze bardziej niż przed rokiem, potrzebne jest kompleksowe spojrzenie na sektor budowlany, niezwykle istotny dla polskiej gospodarki. Ranking jest też punktem wyjścia do szerszej dyskusji o kondycji branży, jej wyzwaniach i szansach na czasy pandemii oraz po niej. Do takiej wymiany myśli i wiedzy zapraszamy wszystkich uczestników rynku.

Większość branż w ciągu ostatnich miesięcy odczuła skutki pandemii COVID-19, choć każdy z sektorów jest w innym stopniu narażony na działanie kryzysu gospodarczego spowodowanego przez pandemię. Budownictwo nie zostało dotknięte całkowitym lockdownem, co nie oznacza braku dodatkowych trudności, choćby związanych z częściowym odpływem pracowników zagranicznych czy zaostrzonymi normami sanitarnymi. Obecnie, w trakcie drugiej fali pandemii, rozważane są różne scenariusze rozwoju sytuacji i sposobów na ochronę polskiej gospodarki. Nie ulega wątpliwości, że kolejne miesiące mogą być trudne także dla branży budowlanej. W tak niepewnej rzeczywistości wiele firm zdecyduje się zapewne na zawieszenie części inwestycji do czasu, aż pandemia zacznie przygasać. Wiele będzie zależało od inwestycji publicznych, choć tutaj też będziemy z pewnością obserwować zmiany w realizacji planów inwestycyjnych i rozciąganie ich w czasie.

Ponieważ trwająca pandemia jest nieporównywalna do żadnych innych kryzysów z przeszłości, dokładna ocena jej skutków będzie możliwa dopiero później. Z punktu widzenia całej gospodarki, tu i teraz, kluczowe wydaje się utrzymanie możliwie największej liczby miejsc pracy. Oznacza to szereg działań wzmacniających efektywność kosztową firm, poprawę zarządzania płynnością finansową i kapitałem obrotowym czy usprawnienia w procesach wewnętrznych. Transformacja biznesu to proces ciągły, szczególnie wrażliwy, ale konieczny w czasach kryzysowych.

Oddajemy w Państwa ręce II RANKING BUILDERA wraz z komentarzami ekspertów. Publikację podzieliliśmy na trzy części. W tym wydaniu publikujemy zestawienie generalnych wykonawców, w numerze styczniowym ujawnimy największych producentów, a w lutym „Builderze” dowiedzą się Państwo, jak przedstawia się rozkład miejsc wśród deweloperów. Ponadto już dzisiaj postanowiliśmy zapytać liderów poszczególnych zestawień o największe dokonania w 2020 roku mogące decydować o ich pozycji w kolejnej edycji rankingu.

Teraz, jeszcze bardziej niż przed rokiem, potrzebne jest kompleksowe spojrzenie na sektor budowlany, niezwykle istotny dla polskiej gospodarki.

METODOLOGIA

W rankingu uwzględniamy:

- największe pod względem przychodów firmy na rynku budowlanym;
- 3 segmenty (deweloperzy, generalni wykonawcy oraz producenci materiałów budowlanych i wykończeniowych) na bazie ogólnodostępnych danych ze sprawozdań finansowych;
- spółki przyporządkowane do poszczególnych segmentów rynku budowlanego na podstawie PKD oraz innych dostępnych danych rynkowych;
- wynik skonsolidowany grupy kapitałowej zarejestrowanej w Polsce lub wynik indywidualnych spółek z działalności na terenie Polski, jeśli spółki należą do międzynarodowej grupy konsolidującej wynik za granicą;
- wynik skonsolidowany grupy tylko jeśli 50% i więcej przychodów pochodzi z rynku budowlanego; jeśli nie, zostanie uwzględniona tylko ta część działalności, która jest realizowana na rynku budowlanym (możliwe tylko, gdy w ramach grupy są wydzielone spółki działające na rynku budowlanym lub w ramach sprawozdania finansowego jest jasno wskazany procent przychodów generowanych na tym rynku).

Jeśli działalność grupy obejmuje więcej niż jeden ze wskazanych segmentów rynku, grupa zostanie zaklasyfikowana do zestawienia w segmencie, w którym generuje największą część przychodów.

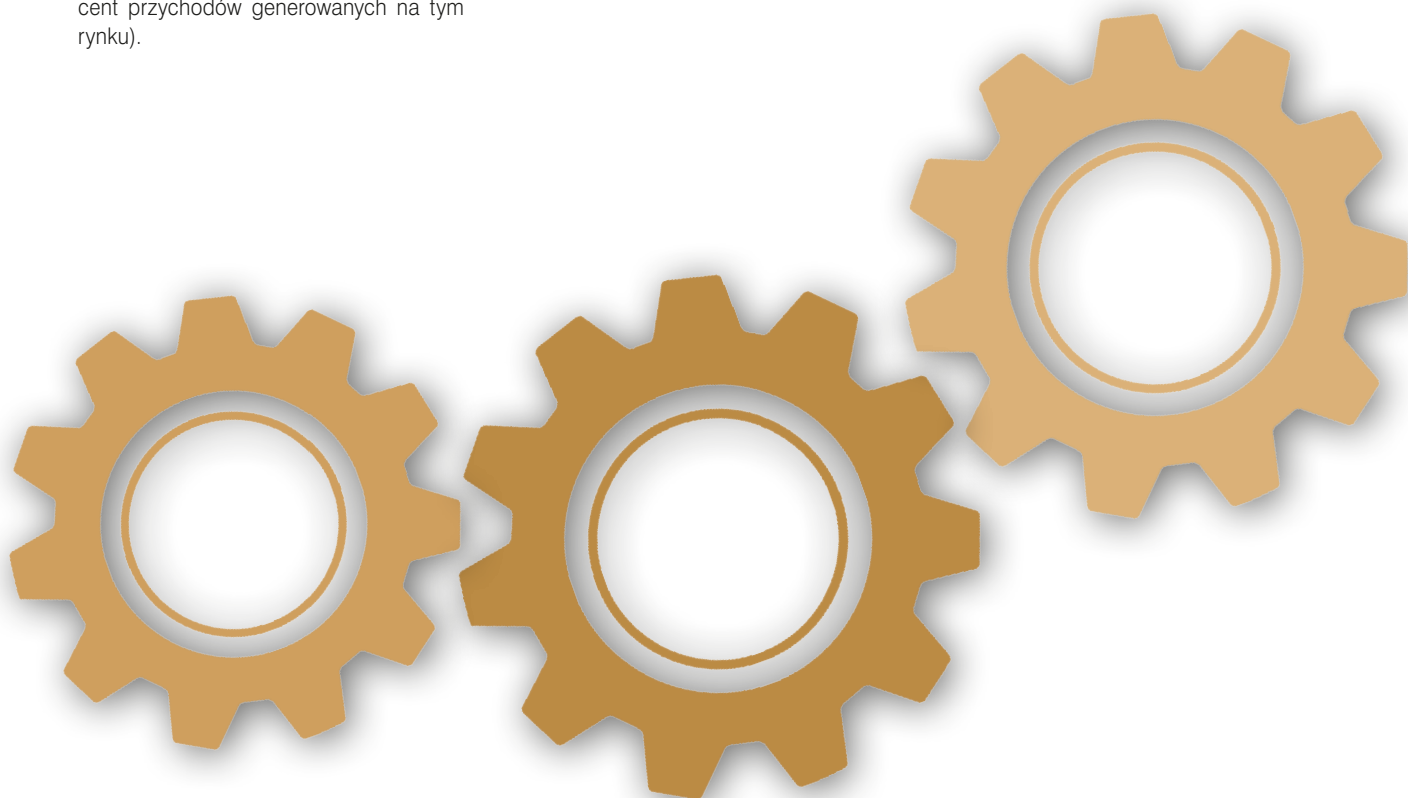
Jeżeli w ramach grupy kapitałowej produkowane są wyroby dostarczane nie tylko na rynek budowlany, ale i do innych branż gospodarki oraz produkcja budowlana nie stanowi głównego obszaru działalności lub jej udział nie jest możliwy do określenia, grupa nie zostanie uwzględniona w rankingu.

Jeżeli firma produkuje wyłącznie półprodukty sprzedawane dalej do producentów budowlanych, jej wynik nie zostanie uwzględniony w rankingu; jeśli firma produkuje zarówno półprodukty, jak i produkty finalne, zostanie pokazana w rankingu.

W przypadku firm świadczących usługi budowlane i deweloperskie, jeżeli na podstawie ogólnodostępnych informacji zakres realizowanych prac budowlanych dotyczy głównie obiektów realizowanych w ramach własnej działalności deweloperskiej, spółka zostanie zaklasyfikowana do rankingu deweloperów.

W rankingu nie zostaną uwzględnione przedsiębiorstwa w likwidacji, firmy prowadzone jako jednoosobowe działalności gospodarcze oraz spółki, których sprawozdania finansowe za 2019 rok nie zostały złożone w KRS do momentu opracowywania zestawienia.

Przy sporządzaniu rankingu nie dokonywano korekt mających na celu ujednoczenie zasad rachunkowości. ■

100 NAJWIĘKSZYCH GENERALNYCH WYKONAWCÓW

KRZYSZTOF SIECZKOWSKI

Dyrektor, PwC Polska

NATALIA ŁYKO-CHEN

Menedżer, PwC Polska

ŁUKASZ STUDNIOWSKI

Ekspert, PwC Polska

Ranking 100 największych firm budowlanych (w kategorii generalnych wykonawców) sporządzony na bazie danych ze sprawozdań finansowych za 2019 rok wskazuje, iż w minionym roku firmy te wygenerowały łącznie 60 983 mln PLN (w 2018: 61 311 mln zł) przychodów ze sprzedaży. Pomimo nieznacznego (0,54%) spadku przychodów ze sprzedaży zauważalnie wzrosła rentowność firm w porównaniu do roku poprzedniego.

Łączny wynik netto wszystkich 100 największych firm w 2019 roku wyniósł 1 274 mln PLN (w porównaniu do 570 mln PLN w 2018 r.) i przełożył się na wzrost marży netto z 0,93% w roku 2018 do 2,09% w roku 2019. Na łączny wynik netto złożyły się zyski osiągnięte przez 91 podmiotów na poziomie 1 941 mln zł oraz straty poniesione przez 9 podmiotów łącznie w kwocie 667 mln PLN. W roku 2018 roku odpowiednio 82 podmioty wypracowały zyski netto łącznie w kwocie 1 534 mln PLN, co zostało skompensowane stratami w kwocie 964 mln PLN poniesionymi przez 18 podmiotów (dwukrotnie więcej aniżeli w roku 2019). Poprawa marżowości w 2019 roku wynikała między innymi z faktu zakończenia i rozliczenia w 2018 r. istotnych kontraktów zawartych w poprzednich latach, które były realizowane z ujemną marżą. Dodatkowo istotny w latach poprzednich trend wzrostu kosztów realizacji kontraktów (takich jak koszty materiałów oraz robocizny) uległ wyhamowaniu w roku 2019.

Zauważalnie wzrósł również poziom wypracowanego wyniku EBITDA (liczonego jako zysk z działalności operacyjnej powiększony o koszty amortyzacji) z 1 626 mln PLN w roku 2018 do 2 585 mln PLN w roku 2019. Przełożyło się to odpowiednio na wzrost marży EBITDA z poziomu 2,65% osiągniętego w 2018 roku do poziomu 4,24% osiągniętego w roku 2019.

Koncentracja w branży

W branży, podobnie jak w roku 2018, można zaobserwować znaczną koncentrację. Dziesięć największych podmiotów w rankin-

gu w 2019 r. wypracowało przychody ze sprzedaży odpowiadające 42,5% przychodów wszystkich 100 największych firm budowlanych (w 2018 r. było to odpowiednio 43,2%). Wynik netto wypracowany przez dziesięć największych firm wyniósł odpowiednio 19,4% wyniku netto wszystkich firm w rankingu, a wynik na poziomie EBITDA osiągnięty przez dziesięć największych podmiotów stanowił odpowiednio 28,8% wyniku EBITDA wszystkich firm. Skumulowany wynik netto największych dziesięciu podmiotów obniżają straty netto dwóch podmiotów w tej grupie na poziomie 380 mln zł w 2019 r., w porównaniu do strat netto czterech podmiotów na poziomie 545 mln zł w 2018 r.

Poprawa wyników osiągniętych przez firmy w branży przełożyła się również na poprawę innych wskaźników. I tak wskaźnik zwrotu na kapitale (ang. *return on equity*) dla 100 największych firm wyniósł 11,3% na 31 grudnia 2019 r. (w porównaniu do poziomu

W tegorocznym rankingu 45 podmiotów poprawiło swoje lokaty w porównaniu do rankingu zeszłorocznego, podczas gdy 35 podmiotów obniżyło pozycję zajmowaną w rankingu. 6 podmiotów nie zmieniło swojej pozycji względem ubiegłorocznego zestawienia.

5,4% osiągniętego na dzień 31 grudnia 2018 r.). Obniżeniu uległ wskaźnik dźwigni finansowej (liczony jako stosunek ogółu zobowiązań do kapitału własnego) z poziomu 2,7 na 31 grudnia 2018 r. do poziomu 2,56 na 31 grudnia 2019 r.

Utrzymuje się praktycznie niezmienna struktura bilansu spółek budowlanych, dla których charakterystyczny jest niski udział aktywów trwałych w całości aktywów (nieznaczny wzrost z poziomu 26,0% na 31 grudnia 2018 r. do poziomu 26,4% na 31 grudnia 2019 r.) oraz niski udział kapitałów własnych w całości pasywów (nieznaczny wzrost z poziomu 27,1% na 31 grudnia 2018 r. do poziomu 28,1% na 31 grudnia 2019 r.). Niezmiennie kształtowała się sytuacja płynnościowa – wskaźnik płynności wyrażony jako stosunek aktywów obrotowych do zobowiązań krótkoterminowych wyniósł 1,38 na koniec obydwu analizowanych okresów. Najlepszą sytuację płynnościową na 31 grudnia w 2019 r. utrzymał HB Reavis, osiągając wskaźnik na poziomie 4,7 (na koniec 2018 r.: 6,0).

Analiza aktualnie dostępnych danych finansowych za pierwsze półrocze 2020 r. dla kilkunastu generalnych wykonawców nie dostarcza dowodów na negatywny wpływ pandemii COVID-19 na ten sektor.

Lider rankingu

Numerem jeden ranking 100 największych firm budowlanych (podobnie jak w 2018 roku) pozostaje Grupa Kapitałowa Budimex z osiągniętymi przychodami ze sprzedaży na poziomie 7 570 mln PLN (w 2018: 7 387 mln PLN), zyskiem netto 229 mln PLN (w 2018: 305 mln PLN) oraz zyskiem na poziomie EBITDA w kwocie 424 mln PLN (w 2018: 417 mln PLN). Tym samym lider rankingu potwierdził swoje istotne znaczenie dla łącznych wyników całej analizowanej grupy podmiotów, generując odpowiednio 12% przychodów, 19% zysku netto i 16% zysku na poziomie EBITDA wszystkich 100 największych generalnych wykonawców. Podobnie jak Grupa Kapitałowa Budimex utrzymała pozycję lidera, tak pozostałe dziewięć największych podmiotów pozostało w najlepszej dziesiątce firm budowlanych według przychodów ze sprzedaży uzyskanych w 2019 r., choć nastąpiły zmiany w zajmowanych miejscach.

Ogółem w tegorocznym ranking 45 podmiotów poprawiło swoje lokaty w porównaniu do ranking zeszłorocznego, podczas gdy

35 podmiotów obniżyło pozycję zajmowaną w ranking. 6 podmiotów nie zmieniło swojej pozycji względem ubiegłorocznego zestawienia. W tegorocznym ranking zadebiutowało 14 podmiotów, tyle samo opuściło listę największych 100 firm budowlanych w kategorii generalnych wykonawców (6 podmiotów obniżyło poziom przychodów, natomiast 8 do czasu zamknięcia ranking w listopadzie 2020 roku nie złożyło jeszcze sprawozdań finansowych za 2019 rok do KRS).

Branża a COVID-19

Z oczywistych względów dane historyczne za rok 2019 nie obejmują oddziaływania pandemii COVID-19, która rozpoczęła się w marcu 2020 roku i nie pozostaje bez wpływu również na sektor budowlany. Dla dwunastu firm ze 100 największych firm budowlanych, które są notowane na giełdzie oraz publikują dane półroczne, sprawdziliśmy sprawozdania finansowe i ich wyniki za 6 miesięcy 2020 roku. I tak przychody ze sprzedaży tych dwunastu podmiotów osiągnięte w pierwszym półroczu 2020 r. wyniosły 8 713 mln PLN w porównaniu do przychodów na poziomie 8 618 mln PLN osiągniętych w pierwszym półroczu 2019 r. (wzrost o 1,1%), natomiast zysk netto wzrósł z poziomu 129 mln PLN wygenerowanego za pierwsze półrocze 2019 r. do poziomu 192 mln wygenerowanego za pierwsze półrocze 2020 r. (wzrost o 48,6%). Analiza aktualnie dostępnych danych finansowych za pierwsze półrocze 2020 r. dla kilkunastu generalnych wykonawców nie dostarcza dowodów na negatywny wpływ pandemii COVID-19 na ten sektor. I choć wydaje się, że w nadchodzących miesiącach w krótkim horyzoncie czasu pandemia COVID-19 nie zatrzyma rozwoju branży budowlanej,

dopiero kolejne kwartały oraz lata pokażą realny wpływ pandemii na branżę w długim terminie.

Badanie w ramach Build the Future

Co ciekawe, w badaniu zrealizowanym w ramach projektu Build the Future wspólnie przez Builder i PwC latem 2020 r. firmy z branży budowlanej (deweloperzy, generalni wykonawcy oraz producenci materiałów budowlanych) prognozowali wzrost przychodów lub ich utrzymanie na tym samym poziomie w ciągu najbliższego roku, podczas gdy 28% firm zakładało spadki przychodów. Przewidywania w perspektywie najbliższych 3 lat są jeszcze bardziej optymistyczne, bo spadków obawia się jedynie 20% firm.

Jednakże firmy budowlane zdają sobie sprawę z niepewności warunków gospodarczych i jako główne zagrożenia dla wyników sprzedażowych oraz marży wskazują niepewność wywołaną pandemią, prawdopodobny spadek popytu, wzrost kosztów, brak dostępu do finansowania i bardzo silną konkurencję cenową.

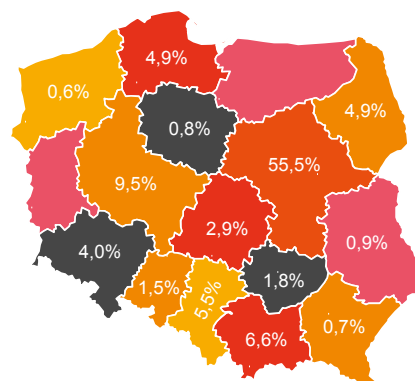
Szukając pomysłów na rozwój oraz zwiększenie marży, firmy wskazują dywersyfikację, nowe modele biznesowe, innowacje, automatyzację, digitalizację i szereg innych pomysłów.

GENERALNI WYKONAWCY

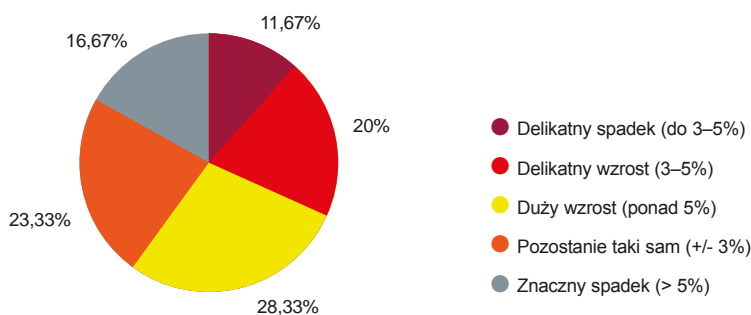
Liczba przedsiębiorstw per województwo

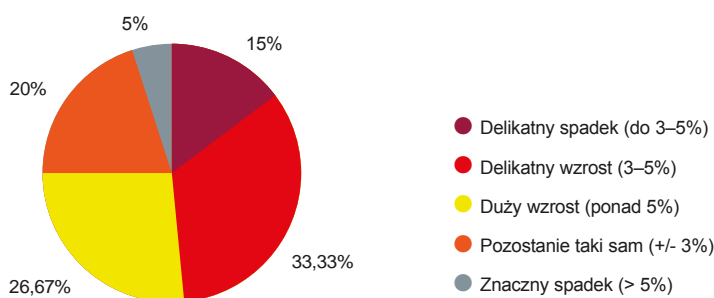
Udział przychodów

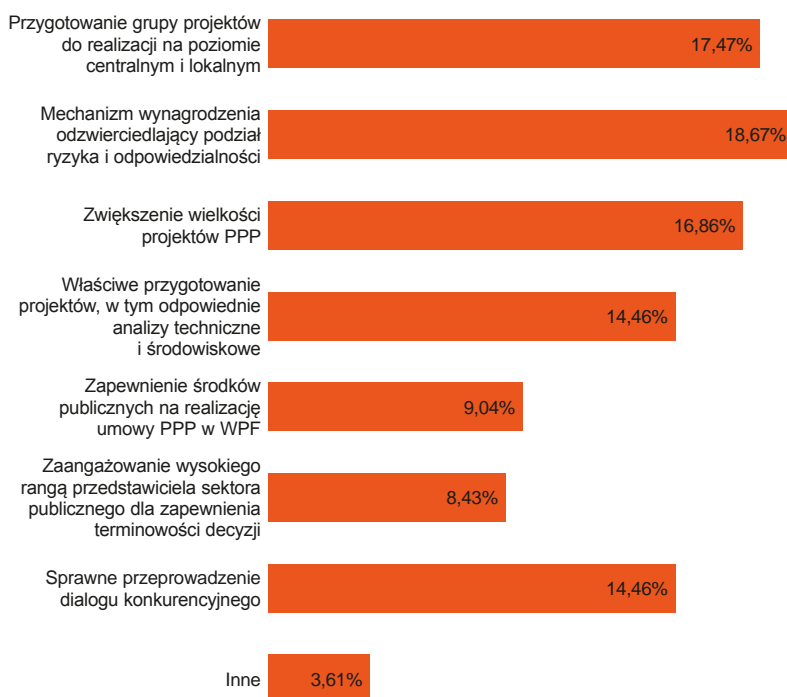
Wykres 1. Przewidywania firm co do przychodu w ciągu najbliższego roku

Wykres 2. Przewidywania firm co do przychodu w ciągu najbliższych 3 lat

Wykres 3. Co może usprawnić funkcjonowanie PPP w Polsce?

Szukając z kolei pomysłów na rozwój oraz zwiększenie marży, firmy wskazują dywersyfikację, nowe modele biznesowe, innowacje, automatyzację, digitalizację i szereg innych pomysłów, jednocześnie stwierdzając, że marże w budownictwie są zbyt niskie i niewystarczające na pokrycie kosztów bycia innowacyjnym – to dość niepokojący sygnał. Wiele nadziei pokłada się również w długo wyczekiwanym rozwoju Partnerstwa Publiczno-Prywatnego jako jednym ze znaczących sposobów na realizację inwestycji nawet w czasach spowolnienia gospodarczego. Jednak aby to stało się możliwe, przedsiębiorstwa wskazują na kilka istotnych czynników (wykres 3).

Istotne trendy

Nowe przyzwyczajenia ludzi wywołane pandemią i możliwe wynikające z nich zmiany w oczekiwaniach wobec architektury, digitalizacja, automatyzacja i szereg innych zjawisk silnie wpływa na nowe trendy na rynku budownictwa. Wśród trendów wskazywanych przez firmy budowlane jako te, które będą mieć istotny wpływ na kształt rynku budowlanego, znajdują się m.in. wzrost popularności prefabrykacji, budownictwa drewnianego oraz energooszczędnego, rozwój infrastruktury i logistyki (w tym również logistyki wspierającej branżę e-commerce), nowe modele urbanistyczne. Jednocześnie prace nad wdrożeniem nowych technologii rozpoczęło już lub deklaruje ich rozpoczęcie w najbliższym czasie 75% przebadanych firm budowlanych. To wszystko zwiastuje ciekawy czas na rynku budowlanym. Mam nadzieję, że przyszłe rankingi pokażą nam pozytywne wyniki ekonomiczne tych zjawisk.

Wśród trendów wskazywanych przez firmy budowlane jako te, które będą mieć istotny wpływ na kształt rynku budowlanego, znajdują się m.in. wzrost popularności prefabrykacji, budownictwa drewnianego i energooszczędnego, rozwój infrastruktury oraz logistyki (w tym również logistyki wspierającej branżę e-commerce), nowe modele urbanistyczne.

GENERALNI WYKONAWCY

Wyniki finansowe podmiotów gospodarczych za 2019 rok

▲ / ▼ ● – utrzymanie pozycji z ubiegłego roku, D – debiut, ▲ – awans, ▼ – spadek pozycji

Lp.	▲ / ▼ ●	Nazwa	Województwo	Miejscowość	Przychody ze sprzedaży (mln PLN)	Zysk / strata netto (mln PLN)	Suma aktywów (mln PLN)
1	●	Grupa Kapitałowa Budimex	mazowieckie	Warszawa	7 570	229	6 674
2	●	STRABAG	mazowieckie	Pruszków	3 720	196	3 055
3	▲	PORR	mazowieckie	Warszawa	2 332	- 95	1 711
4	▲	Grupa Kapitałowa ERBUD	mazowieckie	Warszawa	2 313	35	1 173
5	▼	Skanska	mazowieckie	Warszawa	2 067	20	1 276
6	●	Grupa Kapitałowa Unibep	podlaskie	Bielsk Podlaski	1 660	30	1 105
7	▲	Warbud	mazowieckie	Warszawa	1 641	37	780
8	▲	Grupa Kapitałowa Torpol	wielkopolskie	Poznań	1 604	29	1 284
9	▼	Grupa Kapitałowa Polimex Mostostal	mazowieckie	Warszawa	1 589	51	1 756
10	▼	Grupa Kapitałowa TRAKCJA	mazowieckie	Warszawa	1 441	- 285	1 484
11	▲	Grupa Kapitałowa Mostostal Warszawa	mazowieckie	Warszawa	1 270	0	1 036
12	▲	Grupa Kapitałowa Danwood Holding	podlaskie	Bielsk Podlaski/ Warszawa	1 106	9	644
13	▼	Przedsiębiorstwo Usług Technicznych „INTERCOR”	śląskie	Zawiercie	1 103	5	560
14	▲	Goldbeck	wielkopolskie	Komorniki	1 001	73	537
15	▲	Grupa Kapitałowa ZUE	małopolskie	Kraków	996	4	555
16	▲	Grupa Kapitałowa DIM	mazowieckie	Warszawa	966	- 77	771
17	▼	Grupa Kapitałowa MIRBUD	łódzkie	Skierniewice	949	28	1 146
18	▲	PeBeKa	dolnośląskie	Lubin	815	10	557
19	▲	Mota-Engil Central Europe	małopolskie	Kraków	802	2	906
20	▲	HOCHTIEF Polska	mazowieckie	Warszawa	800	13	372
21	▲	Gülermak AGIR Sanayi Insaat VE Taahhut Anonim Sirketi	mazowieckie	Warszawa	793	- 29	380
22	▼	EUROVIA POLSKA	dolnośląskie	Bielany Wrocławskie	781	- 91	460
23	▼	Kajima Poland	mazowieckie	Warszawa	775	72	339
24	▼	Grupa Kapitałowa Dekpol	pomorskie	Pinczyn	772	51	955
25	▲	Grupa Kapitałowa NDI	pomorskie	Sopot	755	10	720
26	▲	Adamietz	opolskie	Strzelce Opolskie	688	12	303
27	●	Grupa Kapitałowa Trasko-Inwest	wielkopolskie	Ostrzeszów	652	8	381
28	●	Bremer	małopolskie	Kraków	625	56	342
29	▲	Grupa Kapitałowa Mostostal Zabrze	śląskie	Gliwice	601	10	452
30	▲	HB Reavis Construction PL	mazowieckie	Warszawa	584	28	257
31	▼	Depenbrock Polska	wielkopolskie	Komorniki	573	76	443

32	▼	CFE Polska	mazowieckie	Warszawa	495	23	250
33	▼	Atlas Ward Polska	dolnośląskie	Wrocław	470	21	209
34	D	Gülermak	mazowieckie	Warszawa	458	15	193
35	●	Grupa Kapitałowa Instal Kraków	małopolskie	Kraków	442	25	410
36	▲	Pomorskie Przedsiębiorstwo Mechaniczno-Torowe	pomorskie	Gdańsk	410	14	331
37	▲	Keller-Polska	mazowieckie	Ożarów Mazowiecki	406	7	228
38	▲	COLAS Polska	wielkopolskie	Pałędzie	404	2	277
39	▼	Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów	mazowieckie	Mińsk Mazowiecki	378	6	244
40	▲	Firma Budowlana Anna-Bud	świętokrzyskie	Bilcza	365	11	200
41	▲	Grupa Kapitałowa Chemia Katowice	śląskie	Bielsko-Biała	363	12	279
42	▼	AMW SINEVIA	mazowieckie	Nowy Dwór Mazowiecki	355	0	271
43	▲	Korporacja Budowlana DORACO	pomorskie	Gdańsk	355	12	173
44	D	Buma Contractor 1	małopolskie	Kraków	351	16	126
45	▲	Krot Invest KR Inżynieria	wielkopolskie	Krotoszyn	343	12	123
46	▲	JAKON	wielkopolskie	Tarnowo Podgórne	341	18	162
47	D	Grupa Kapitałowa PROCHEM	mazowieckie	Warszawa	323	8	256
48	▼	ALSTAL Grupa Budowlana	kujawsko-pomorskie	Jacewo	319	19	229
49	▲	Grupa Kapitałowa White Stone Development	mazowieckie	Warszawa	317	11	501
50	▼	BESTA Przedsiębiorstwo Budowlane	podkarpackie	Rzeszów	306	11	119
51	▲	Aldesa Nowa Energia	mazowieckie	Warszawa	303	28	269
52	▲	Grupa Kapitałowa Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Lubartów	lubelskie	Lubartów	287	6	153
53	▲	Grupa Kapitałowa P.A. NOVA	śląskie	Gliwice	284	37	899

54	▲	Fabet-Konstrukcje	świętokrzyskie	Kielce	278	21	88
55	▼	KARMAR	mazowieckie	Warszawa	274	- 8	179
56	▲	Grupa Kapitałowa DDHG (DALDEHOG POLAND)	mazowieckie	Sękocin Nowy	273	22	125
57	▼	Grupa Kapitałowa DROG-BUD	śląskie	Lubojenka	272	9	189
58	▼	Grupa Kapitałowa Mosty Łódź	łódzkie	Łódź	271	- 36	264
59	▲	Grupa Kapitałowa „DOMBUD”	śląskie	Katowice	267	15	319
60	D	FineTech Construction	mazowieckie	Warszawa	267	6	140
61	▲	Firma Budowlana Marek Antczak	wielkopolskie	Kalisz	260	8	130
62	▲	INTOP Warszawa	mazowieckie	Warszawa	256	9	187
63	▲	Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego Chemobudowa-Kraków	małopolskie	Kraków	247	6	271
64	▼	Grupa Kapitałowa PBI Holding	świętokrzyskie	Sandomierz	247	21	190
65	▼	Aldesa Construcciones Polska	mazowieckie	Warszawa	239	- 31	206
66	▼	Grupa Kapitałowa Mostostal Puławy	lubelskie	Puławy	234	3	198
67	▼	Zakład Budowlano-Montażowy „Grimbud”	małopolskie	Nowy Sącz	231	10	74
68	▲	Grupa Kapitałowa Unimax	świętokrzyskie	Kielce	226	10	179
69	▼	Wielkopolskie Przedsiębiorstwo Inżynierii Przemysłowej	wielkopolskie	Poznań	222	4	81
70	▼	Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe Budownictwa „Łucz-Bud”	mazowieckie	Radom	217	6	83
71	▲	Commercecon	łódzkie	Konstantynów Łódzki	212	35	93
72	▲	Muniak	mazowieckie	Warszawa	208	39	56
73	▼	Grupa Kapitałowa Kalter	podlaskie	Białystok	206	1	233
74	▲	MAL-BUD-1	mazowieckie	Warszawa	203	9	101
75	▲	Przedsiębiorstwo Budowlane AMBIT	wielkopolskie	Leszno	201	18	88
76	▼	Zakład Techniczno-Budowlany „Polbau”	opolskie	Opole	199	2	105

77	D	Przedsiębiorstwo Budowlane „CALBUD”	zachodniopomorskie	Szczecin	197	11	91
78	▼	Grupa Kapitałowa AGROBEX	wielkopolskie	Poznań	197	11	386
79	▼	BERGER Bau Polska	dolnośląskie	Wrocław	195	8	119
80	D	Swietelsky Rail Polska	małopolskie	Kraków	186	3	103
81	D	Przedsiębiorstwo Budowlane „GRANIT”	pomorskie	Kartuzy	184	2	56
82	D	Kome Polska	mazowieckie	Warszawa	181	13	87
83	▲	LLENTAB	pomorskie	Gdańsk	179	11	66
84	D	A2 Route	mazowieckie	Pruszków	177	14	91
85	D	„BUDPOL”	śląskie	Częstochowa	176	15	83
86	▼	Firma Budowlano-Drogowa MTM	pomorskie	Gdynia	175	8	52
87	D	WODPOL	śląskie	Żywiec	173	7	94
88	D	Allcon Budownictwo	pomorskie	Gdynia	170	5	52
89	▲	Soletanche	mazowieckie	Warszawa	170	0	109
90	▲	Przedsiębiorstwo Budowlane ARKOP	dolnośląskie	Wrocław	170	9	67
91	▼	MKL BAU	mazowieckie	Siedlce	161	7	42
92	▼	JMS	kujawsko-pomorskie	Toruń	157	11	85
93	D	CoBouw Polska	łódzkie	Łódź	157	1	99
94	D	Grupa Kapitałowa Przedsiębiorstwa Robót Drogowo-Mostowych	łódzkie	Piotrków Trybunalski	156	14	109
95	▼	Modzelewski&Rodek	mazowieckie	Warszawa	155	7	61
96	▼	TECHNOBUD Nowy Sącz	małopolskie	Nowy Sącz	154	3	60
97	▼	Grupa Kapitałowa HARTBEX	podkarpackie	Rzeszów	150	15	146
98	▼	„FAL-BRUK”	mazowieckie	Warszawa	148	60	217
99	▼	Prime Construction	zachodniopomorskie	Szczecin	144	12	62
100	▼	Przedsiębiorstwo Handlowo-Uslugowe LARIX	śląskie	Lubliniec	142	12	78

PERSPEKTYWY ROZWOJU W NIEPEWNYCH CZASACH

Budownictwo przechodzi pandemię relatywnie dobrze w porównaniu z innymi sektorami. Mimo to rynek zmagają się z różnego rodzaju problemami, takimi jak ograniczenia w dostawie produktów i materiałów (przede wszystkim z zagranicy). Wyniki za trzy pierwsze kwartały 2020 roku pokazują jednak, że generalni wykonawcy, tacy jak Budimex, kontynuują obecne i pozyskują nowe kontrakty.

Fot. arch. Budimex

Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny
Budimex SA

DARIUSZ BLOCHER

Grupa Budimex rok 2019 zakończyła z przychodem wynoszącym 7,57 mld zł oraz wypracowała zysk netto w wysokości 226 mln zł, co daje rentowność na poziomie 3%. Na tle branży budowlanej ten wynik wygląda dobrze – w porównaniu do ostatnich trzech, czterech lat, w których duże przedsiębiorstwa osiągały rentowność między 0 a 1%. Były jednak czasy, kiedy ten sam wskaźnik dla Budimeksu był zdecydowanie wyższy niż 5%. Wyniki za pierwsze trzy kwartały bieżącego roku pokazują, że rok 2020 powinien być lepszy od poprzedniego mimo sytuacji na rynku.

Realia polskiego budownictwa

Polski sektor budowlany po kilku latach regularnego wzrostu w ostatnich miesiącach na skutek pandemii wkroczył na ścieżkę dużych perturbacji. Wskaźnik produkcji budowlanej zaczął spadać. Głównie za sprawą ograniczeń inwestycji w samorządach i przez inwestorów prywatnych. Rentowność dużych firm budowlanych uległa delikatnej poprawie, ale pytanie cały czas brzmi, czy poziom rentow-

ności 3% umożliwi długotrwały rozwój. Średnie oraz małe firmy budowlane są w lepszej sytuacji pod względem rentowności, lecz widoczne spowolnienie rynku już wywiera presję na ceny proponowane w przetargach. Budimex ma zagwarantowaną ciągłość pracy i portfel inwestycji na kolejnych kilkanaście miesięcy. Grupa w ciągu ponad 50 lat swojej działalności została wykonawcą w zasadzie wszystkich sektorów budownictwa, takich jak drogi, mosty, koleje, budynki kubaturowe, związane z energetyką oraz hydrotechniką.

W ciągu kilku ostatnich lat dużo zainwestowaliśmy w sprzęt kolejowy – ok. 150 mln zł. W Polsce ten sektor jest stosunkowo duży, będzie wspierany przez kolejne dekady funduszami Unii Europejskiej. Realizujemy obecnie siedem kontraktów kolejowych i jeste-

Budimex ma zagwarantowaną ciągłość pracy i portfel inwestycji na kolejnych kilkanaście miesięcy.

śmy w pierwszej trójce firm, jeśli chodzi o portfel zamówień w tym sektorze. Jednym z nich jest ważny projekt LK7 na trasie Warszawa – Lublin, gdzie realizujemy 70% całej inwestycji. Prace trwają na długości ok. 120 km. Wartość wszystkich lotów: A, B i C to 1 mld 600 mln złotych netto.

Gdzie warto spoglądać

Z zainteresowaniem przyglądamy się rynkowi hydrotechnicznemu. Naszym zdaniem Polska powinna przeznaczyć na ten obszar znaczne środki, m.in. na umacnianie brzegów, pogłębianie rzek, zbiorniki retencyjne itd. To ok. 100 mld zł w perspektywie kolejnej dekady. W tym sektorze Budimex zdobywał doświadczenie chociażby przy budowie największego w kraju zbiornika retencyjnego w Raciborzu, który w październiku 2020 r., w związku z ulewnymi deszczami, przechodził prawdziwy test szczelności. Założeniem było, że jako zbiornik suchy przyda się raz na 10 lat, a tymczasem nastąpiło to zaledwie cztery miesiące po oddaniu do użytku.

Wiele się zmieniło w kwestii digitalizacji i wykorzystywania nowych technologii. Na budowach coraz częściej stosowane są trójwymiarowe projekty, tzw. BIM, który Budimex wykorzystuje w 14 inwestycjach.

Na budowach coraz częściej stosowane są trójwymiarowe projekty, tzw. BIM, który Budimex wykorzystuje w 14 inwestycjach.

Budimex został laureatem nagrody I stopnia w konkursie *Budowa Roku 2019* aż w trzech kategoriach. W jubileuszowej, 30. edycji prestiżowego rankingu wyróżniono Biurowiec .BIG w Krakowie w kategorii Obiekty biurowe, Mareckie Centrum Edukacyjno-Rekreacyjne (Obiekty kultury, nauki i oświaty) oraz halę widowiskowo-sportową Arena Jaskółka Tarnów w Tarnowie (Obiekty oceniane indywidualnie). Cieszy nas bardzo dobra ocena wystawiona nam przez podwykonawców. W badaniu ASM Centrum Badań Analiz i Rynku zostaliśmy wskazani jako najlepszy generalny wykonawca oferujący najkorzystniejsze warunki finansowe i terminowe płatności. Jesteśmy także poleceni jako najlepszy partner do realizacji wspólnych projektów. Biorąc pod uwagę wszystkie kryteria współpracy jak bezpieczeństwo czy rekomendacje dla innych partnerów Budimex znalazł z się w pierwszej dwójce najlepiej ocenianych spółek budowlanych.

Budownictwo kołem zamachowym gospodarki

Pogarszająca się w związku z pandemią sytuacja może powodować trudności w uzyskiwaniu wszelkiego rodzaju pozwoleń. Projekty Budimeksu realizowane w formule „zaprojektuj i zbuduj” są na etapie uzyskiwania ZRID-ów – od początku widać jednak, że mogą wystąpić tam opóźnienia.

Nie wiadomo też, jak będzie wyglądała dystrybucja funduszy unijnych w najbliższej przyszłości. Z całą pewnością rok 2021 będzie trudny pod kątem liczby przetargów w branży drogowej i kolejowej. Szacuje się, że na rynku infrastruktury będzie o około 10% mniej zleceń w stosunku do roku 2020.

Nie zapominajmy, że branża budowlana ma około 9% udziału w PKB i zatrudnia ponad milion pracowników. Zakłada się, że będzie jedną z niewielu, która „pociągnie do przodu” rynek w przyszłym roku i kolejnych latach. Nikt jednak nie jest w stanie przewidzieć, jak pandemia wpłynie finalnie na całą polską gospodarkę. Rynek musi być gotowy na wszystko. ■

W OCZEKIWANIU NA NOWE STARAMY SIĘ DOSKONALIĆ

Z wielką nadzieją patrzymy na nadchodzący 2021 rok, w którym będziemy obchodzić 30-lecie naszej firmy. Taka rocznica zawsze jest przyczynkiem do refleksji nad drogą, jaką przeszliśmy, i kierunkiem, w jakim podążamy.

Dziwny rok 2020 powoli już za nami. Działalność biznesowa w grupie NDI szczęśliwie nie poddała się negatywnym wpływom pandemicznego kryzysu, ale jako ludzie jesteśmy z pewnością wyczerpani tymi miesiącami zamieszania i ciężką na nas presją.

Dlatego z wielką nadzieją patrzymy na nadchodzący 2021 rok, w którym będziemy obchodzić 30-lecie naszej firmy. Taka rocznica zawsze jest przyczynkiem do refleksji nad drogą, jaką przeszliśmy, i kierunkiem, w jakim podążamy. Z perspektywy dnia dzisiejszego widzę to jako trzy dziesięciolecia, z których każde miało swój wiodący motyw. W latach 90., kiedy Polska zaczynała budować gospodarkę rynkową, naszymi flagowymi przedsięwzięciami były duże projekty deweloperskie w zakresie obiektów komercyjnych. Tam nasza przewaga wynikała z umiejętności strukturyzowania, finansowania i realizacji projektów. Kolejne dziesięciolecie to praca nad poszerzeniem swoich kompetencji na obszar projektów infrastrukturalnych, a ostatnie dziesięć lat to wyraźne przededefiniowanie działalności z deweloperskiej na budowlaną i co za tym idzie, działanie w znacznie bardziej konkurencyjnym otoczeniu. Każdy z tych okresów był ważny i potrzebny.

Patrząc na to, co udało nam się przez ten czas zbudować oraz osiągnąć – mimo błędów i porażek, które nieuchronnie po drodze pono-

Uważnie śledzimy zmieniające się trendy na rynku, szukamy nowych obszarów aktywności i jesteśmy otwarci na zmiany, które przyniesie nam kolejne dziesięciolecie.

Prezes Zarządu NDI

**MAŁGORZATA
WINIAREK-GAJEWSKA**

Nieźmiennie naszą siłą są pracownicy. Jestem wielką szczęściarą, będąc otoczona przez utalentowanych i pracowitych ludzi, na których mogę polegać.

siliśmy – z satysfakcją obserwuję moment, w jakim obecnie się znajdujemy. Dziś jest chwila na refleksję, ale wiemy, że nic nie trwa wiecznie, dlatego uważnie śledzimy zmieniające się trendy na rynku, szukamy nowych obszarów aktywności i jesteśmy otwarci na zmiany, które przyniesie nam kolejne dziesięciolecie. W oczekiwaniu na nowe staramy się doskonalić, eliminować błędy, poprawiać naszą sprawność organizacyjną.

Nieźmiennie naszą siłą są pracownicy. Jestem wielką szczęściarą, będąc otoczona przez utalentowanych i pracowitych ludzi, na których mogę polegać. Moje najbliższe otoczenie to osoby niezwykle oddane temu, co robią, mądre, doświadczone i zaangażowane, po prostu fantastyczne. Prawdziwą frajdą jest też obserwowanie oraz współuczestniczenie w osiągnięciach poszczególnych zespołów czy indywidualnych osób z grona naszych pracowników. Tak sobie wyobrażam naszą przyszłość – jako udane sprzęgnięcie ambicji i aspiracji naszych pracowników oraz potencjału, a także wsparcia, jakie daje im firma. Taka kombinacja jest w moim przekonaniu znakomitą bazą do dalszego rozwoju. Cieszy mnie to, że jesteśmy coraz lepiej rozpoznawalni na rynku, plasujemy się na wyższych pozycjach w rankingach. To premia za pracę, którą wykonujemy: rzetelnie i z zaangażowaniem. ■

MOCNY GŁOS BRANŻY

Publikacja II edycji rankingu to okazja, by oddać głos ludziom z branży – reprezentantom firm z czołowych miejsc, przedstawicielom organizacji środowiskowych, a także administracji państwowej. Wybrane osoby poprosiliśmy o skomentowanie aktualnej sytuacji biznesowej oraz nakreślenie kondycji reprezentowanej przez nich firmy. Zapytaliśmy o największe dokonania, o najważniejsze rynkowe tendencje w latach 2018–2020 i o przyszłość.

WOJCIECH TROJANOWSKI
Członek Zarządu STRABAG

STRABAG jest liderem rynku budowlanego w Polsce.

Z raportu przygotowanego przez PwC wynika, że ponownie zajęliśmy drugie miejsce w gronie 100 największych generalnych wykonawców. STRABAG jest liderem rynku budowlanego w Polsce. Nasza firma ciągle stawia na rozwój. W ubiegłym roku zarząd Spółki Europejskiej ogłosił nową strategię FASTER TOGETHER 2022 dla wszystkich spółek koncernu. Jej głównymi filarami są: inwestycje w rozwój naszych pracowników oraz wdrażanie innowacji, w tym zasad BIM i LEAN Construction oraz digitalizacja procesu budowlanego. Naszą ambicją jest, by STRABAG był wiodącym partnerem w zakresie rozwiązań technologicznych budownictwa przyszłości. Inwestujemy w rozwój nowoczesnych technologii, które wspierają proces budowlany, w szczególności w zagadnienia związane z prowadzeniem inwestycji zgodnie z zasadami BIM. Jesteśmy zaangażowani w projekt stworzenia roboty murarsko-tylnarskiego. Stale modernizujemy park maszynowy, inwestując zarówno w sprzęt dedykowany budownictwu drogowemu, kubaturowemu, jak i kolejowemu. Planujemy utrzymać ten trend, choć nikt z nas nie jest dzisiaj w stanie przewidzieć, jaki wpływ na sektor będzie miała obecna sytuacja związana z pandemią.

PIOTR KLEDZIK
Prezes Zarządu PORR w Polsce

Kontynuujemy realizację wszystkich kontraktów.

Rok 2020 jest bezprecedensowy pod względem warunków prowadzenia biznesu. Branża dopiero co zaczęła łapać oddech po zakończeniu trudnych kontraktów zawartych w latach 2014–2016, gdy pojawiło się nowe, tym razem globalne wyzwanie, jakim jest COVID-19. Z perspektywy PORR SA mogę stwierdzić, że pomimo tych trudnych warunków kontynuujemy realizację wszystkich kontraktów. Oczywiście mamy chwilowe opóźnienia związane z pandemią. Kluczowa była i będzie współpraca z inwestorami publicznymi. Cotygodniowe telekonferencje z udziałem Ministerstwa Infrastruktury znacząco pomogły w zachowaniu ciągłości prac, prowadzeniu kontraktów i zachowaniu płynności finansowej. Mam tu na myśli zarówno zmodyfikowane zasady odbiorów robót, jak i przyspieszenie płatności.

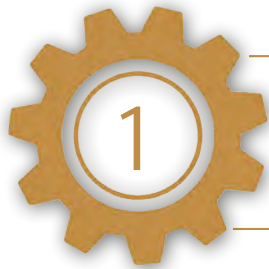
Deklaracje ze strony publicznej o ważnej roli budownictwa w utrzymaniu gospodarki nie pozostały bez pokrycia. Teraz należy liczyć, że ta postawa w zakresie trwających już projektów będzie również dotyczyć nowych inwestycji, co zaowocuje stałym trendem w ogłaszaniu przyszłych przetargów. Branża jest właściwie przygotowana do realizacji wielomiliardowych inwestycji i w należyty sposób radzi sobie z obecną sytuacją pandemiczną.

DARIUSZ GRZESZCZAK
Prezes Zarządu Erbud

Choć rynek nieco ucierpiał, to katastrofy nie ma.

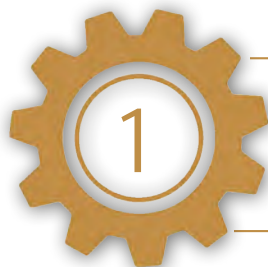
Erbud w tym roku świętuje 30. urodziny. Zaczynaliśmy go w świetnych nastrojach – po doskonałych wynikach za zeszły rok i ze świetlanymi perspektywami na rok 2020. W marcu wybuchła pandemia, która popsowała wszystkim humory. Niektórzy kreślili czarne scenariusze. Na szczęście dziś już wiemy, że choć rynek nieco ucierpiał, to katastrofy nie ma. Erbud zawsze stawiał na dywersyfikację segmentową i geograficzną, co okazało się naszą tarczą ochronną oraz pozwoliło utrzymać przychody na zaplanowanym poziomie, a nawet w niektórych obszarach przekroczyć plany, które i tak były odważne. Przyszłość widzimy w jasnych barwach – galerie handlowe oraz biura może będą potrzebowały długiej rekonwalescencji, by wrócić do formy, ale takie obszary jak OZE, budownictwo inżynierjno-drogowe, serwis dla przemysłu, a nawet mieszkaniówka wydają się nie tracić wigoru. Podobnie sytuacja ma się w Niemczech, gdzie wielkie programy strukturalne będą stymulować całą branżę. Mamy już prężnie działające tam spółki, rozglądamy się za kolejnymi, by umocnić swoją pozycję na tamtym rynku.

NAJWIĘKSZY PRZYCHÓD GRUPA KAPITAŁOWA BUDIMEX

TOP10 POD WZGLĘDEM WIELKOŚCI PRZYCHODÓW (w mln PLN)

TOP10	Nazwa	Przychody ze sprzedaży (mln PLN)
1	Grupa Kapitałowa Budimex	7 570
2	STRABAG	3 720
3	PORR	2 332
4	Grupa Kapitałowa ERBUD	2 313
5	Skanska	2 067
6	Grupa Kapitałowa Unibep	1 660
7	Warbud	1 641
8	Grupa Kapitałowa Torpol	1 604
9	Grupa Kapitałowa Polimex Mostostal	1 589
10	Grupa Kapitałowa TRAKCJA	1 441

NAJWIĘKSZY WZROST PRZYCHODÓW STRABAG

TOP 10 NAJWIĘKSZY WZROST PRZYCHODÓW (w mln PLN)

TOP10	Nazwa	Przychody ze sprzedaży 2019 (mln PLN)	Przychody ze sprzedaży 2018 (mln PLN)	Zmiana przychodów (mln PLN)
1	STRABAG	3 720	3 141	579
2	Gülermak	458	5	453
3	Gülermak AGIR Sanayi Insaat VE Taahhut Anonim Sirketi	793	407	386
4	Grupa Kapitałowa NDI	755	408	347
5	HB Reavis Construction PL	584	287	297
6	Buma Contractor 1	351	65	286
7	Grupa Kapitałowa Polimex Mostostal	1 270	1 013	257
8	Grupa Kapitałowa DIM	966	749	217
9	Atlas Ward Polska	470	256	214
10	Grupa Kapitałowa Budimex	7 570	7 387	183

MICHAŁ JURKA

Prezes Skanska w Europie Środkowej

Czekamy na nowe możliwości.

Z powodu pandemii polski rynek jest niestabilny i nieprzewidywalny. Wielu inwestorów odkłada lub odwołuje inwestycje, co w perspektywie 12 miesięcy może spowodować dużą konkurencję oraz wojnę cenową. Sporą szansą jest jak najszybsze uruchomienie inwestycji publicznych, środków z Funduszu Odbudowy UE, niedofinansowany sektor zdrowia, a także magazyny i centra dystrybucji.

W Skanska koncentrujemy się na kluczowych segmentach budownictwa, które znamy najlepiej. Mamy zdrowe portfolio projektów, sprawdzony sposób pracy, właściwą strukturę i zatrudnienie. Projekty do realizacji wybieramy jeszcze bardziej selektywnie oraz jeszcze bardziej profesjonalnie zarządzamy na nich ryzykiem. Jesteśmy przygotowani na 2021 rok – czekamy na nowe możliwości, które dadzą nam okazję do przyszłego wzrostu.

LESZEK GOŁĄBIECKI

Prezes Zarządu Unibep

Nasz obecny portfel zamówień pozwala na efektywną pracę w przyszłym roku i latach kolejnych.

W roku 2020 musieliśmy zmierzyć się z tzw. czarnym łabędziem, czyli koronawirusem, który zaatakował cały świat. Branża budowlana, w tym Unibep SA, także odczuła skutki pandemii, zarówno pod względem zachorowań, licznych kwarantann pracowników, bezpieczeństwa i dodatkowych wymagań sanitarnych na budowach oraz w biurach, jak też zmian rynkowych (więcej inwestycji rządowych i samorządowych, pewne spowolnienie inwestycji prywatnych) oraz sposobu pracy instytucji i różnych służb związanych z naszą branżą.

Unibep zawsze był i jest przygotowany na zmiany – niektórzy wręcz mówią, że jest to wpisane w nasze DNA – więc moim zdaniem dobrze poradziłem sobie z wyzwaniem związanym z COVID-19: nie mieliśmy żadnych przestoju zarówno na budowach, jak też w Fabryce Domów Modułowych w Bielsku Podlaskim. Można powiedzieć, że firma funkcjonowała w miarę normalnie, choć wymagało to od całej kadry dużej elastyczności.

Co ważne, mamy co robić – nasz obecny portfel zamówień pozwala na efektywną pracę w przyszłym roku i latach kolejnych. Dotyczy to wszystkich segmentów naszej działalności, a chcę dodać, że Unibep SA jest spółką mocno zdwersyfikowaną: od generalnego wykonawstwa w Polsce i za granicą przez budownictwo infrastrukturalne, produkcję wielorodzinnych budynków modułowych w technologii po działalność deweloperską. Wydaje się, że dywersyfikacja biznesu jest dobrym i bezpiecznym rozwiązaniem na trudne czasy, z którymi obecnie mamy do czynienia.

ANDRZEJ ADAMCZYK

Minister Infrastruktury

Branża budowlana jest dobrze przygotowana do realizacji wielomiliardowych inwestycji infrastrukturalnych.

Lata 2018–2020 to okres znacznego wzrostu prac w budownictwie. Jednocześnie to czas, kiedy obecny rząd uruchomił nowe programy mające na celu rozwój infrastruktury transportowej, takie jak Program Uzupelniania Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Kolejowej, tzw. Program „Kolej Plus”, który cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem samorządów, czy Program budowy 100 obwodnic.

W 2018 roku obchodziliśmy 100-lecie odzyskania przez Polskę niepodległości. W tę piękną rocznicę jako branża budowlana wpisaliśmy się nie tylko ważnymi wydarzeniami o charakterze symbolicznym, ale także konkretnymi inicjatywami, które integrują nas komunikacyjnie. To wtedy Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy o Funduszu Dróg Samorządowych. W ciągu 10 lat na inwestycje na drogach lokalnych przeznaczymy z FDS 36 mld zł.

Budowa nowoczesnych, bezpiecznych i wygodnych dróg jest naszym priorytetem. Dzięki realizowanemu przez nas Programowi Budowy Dróg Krajowych rozwija się gospodarka, powstają nowe miejsca pracy oraz poprawia się bezpieczeństwo ruchu drogowego.

Nie zapominamy o mniejszych, często rodzinnych firmach budowlanych. Program budowy 200 przystanków kolejowych w całym kraju umożliwi niedużym polskim firmom start w postępowaniach przetargowych.

Branża budowlana jest dobrze przygotowana do realizacji wielomiliardowych inwestycji infrastrukturalnych, które będą motorem napędowym gospodarki w następnych latach. Obecnie, w sytuacji związanej z pandemią, kluczowa jest dobra współpraca wszystkich uczestników procesu inwestycyjnego: zachowanie ciągłości prac, ogłaszanie i rozstrzygnięcie przetargów. Warto stawiać na firmy, których wiarygodność potwierdzają zrealizowane dotychczas projekty.

JERZY WERLE
Prezes Zarządu Warbud

„ Mijający rok kończymy dobrym wynikiem finansowym.

Rok 2020 był dla nas wszystkich szczególny za sprawą pandemii, na którą nikt nie był przygotowany. Pandemia postawiła przed biznesem wyjątkowe wyzwania oraz na nowo zdefiniowała priorytety. Jednym z nich było wdrożenie szeregu zasad zapewniających bezpieczeństwo naszym pracownikom i podwykonawcom oraz utrzymanie zespołów. Dzięki zaangażowaniu i ogromnemu wysiłkowi żaden z realizowanych przez nas projektów nie został wstrzymany.

Mijający rok kończymy dobrym wynikiem finansowym. W 2020 r. wartość podpisanych przez Warbud zamówień jest dwa razy większa w stosunku do roku poprzedniego i wynosi 2,38 mld zł. Wiodącą działalnością spółki pozostaje, tak jak w latach ubiegłych, budownictwo kubaturowe, w szczególności biurowe, medyczne oraz użyteczności publicznej. Coraz większe znaczenie odgrywają także projekty wojskowe i infrastrukturalne.

Utrzymanie ciągłości produkcji na budowach będzie naszym najważniejszym zadaniem na najbliższe tygodnie i niestety miesiące. Jest to możliwe tylko poprzez konsekwentne, ścisłe oraz bardzo restrykcyjne przestrzeganie wszystkich procedur i zaleceń mających na celu zmniejszenie ryzyka rozprzestrzeniania się COVID-19 na naszych placach budów.

To, że dotąd udawało się nam sprawnie zarządzać kryzysem, zawdzięczamy skoncentrowaniu się na naszych wartościach i naszych zadaniach. Na naszej misji świadczenia usług w sektorze publicznym i prywatnym na rzecz wszystkich naszych Klientów, którym jesteśmy winni jakość i terminowość. Wierzę, że wierność wartościom tj.: humanizm, solidarność i odpowiedzialność oraz zasadom bezpieczeństwa pozwoli nam przejść przez tę drugą już próbę, bez nieodwracalnych szkód.

MACIEJ MICHAŁEK
Prezes Zarządu i Dyrektor Generalny Mota-Engil Central Europe

„ W 2019 roku co trzecia złotówka wypracowana przez Spółkę pochodziła z segmentu kubaturowego.

W 2019 roku Spółka utrzymała wielkość produkcji na poziomie analogicznym do lat poprzednich dzięki przekazaniu do realizacji podpisanych w roku 2017 umów z GDDKiA w modelu „Zaprojektuj i buduj”, których zakończenie okresu projektowego i rozpoczęcie prac budowlanych przypadało w 2019 roku, a największa produkcja z tych projektów przypada na rok 2020. W dalszym ciągu rentowność realizowanych w tym czasie kontraktów infrastrukturalnych pozostawała pod presją wzrostu cen materiałów, wzrostu wynagrodzeń pracowników i zwiększających się kosztów administracyjnych. Jednocześnie Spółka z powodzeniem kontynuowała przyjętą strategię zwiększania swojej obecności w segmencie kubaturowym, realizując projekty zarówno dla zewnętrznych, prywatnych inwestorów, jak również dla wewnętrznej Spółki deweloperskiej – Mota-Engil Real Estate Management. Warto zauważyć, że w 2019 roku co trzecia złotówka wypracowana przez Spółkę pochodziła z segmentu kubaturowego. Pomimo wymagających warunków zewnętrznych występujących na rynku budowlanym Spółka istotnie poprawiła wynik finansowy w rezultacie zwiększenia aktywności w obszarze technicznym i operacyjnym, a także poszukiwania oraz wdrażania innowacji technologicznych dla rozpoczynanych projektów.

Pomimo nieoczekiwanej i wymagającej sytuacji jaką spowodowała pandemia u progu rozpoczynającego się sezonu budowlanego 2020 roku, Spółka z determinacją i konsekwencją realizuje przyjęte na ten rok założenia zarówno zwiększenia wielkości produkcji do ok. 1,2 mld PLN, kontynuacji poprawy wyników finansowych oraz selektywnego budowania portfela zamówień na kolejne lata.

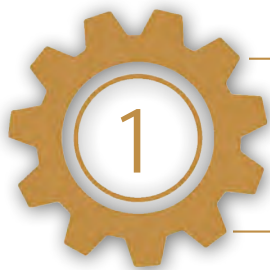
SZCZEPAN KUSIBAB
Wiceprezes Zarządu, Dyrektor Zarządzający Adamietz

„ Jest przestrzeń dla dalszego rozwoju branży.

Pandemia? Ranking, którego jesteśmy właśnie świadkami, raczej nie nosi jeszcze znamion wpływu jednego z najbardziej zaskakujących zdarzeń społeczno-epidemicznych ostatnich dziesięcioleci, ale stanowi ciekawe odniesienie do tego, co już się wydarzyło po rankingu. Lata 2018, 2019 były dobrym czasem dla branży. A 2020?

Wydaje się, że rok 2020 pomimo już radykalnego wpływu absolutnie spektakularnego, zaskakującego zjawiska, jakim jest światowe rozprzestrzenianie się wirusa SARS-CoV-2 i związanej z nim choroby COVID-19 nie przeszkodził szeroko rozumianej branży budowlanej i nieruchomościowej w Polsce. Więcej, poddam pod dyskusję tezę, iż stanowi pewnego rodzaju inhibitor reakcji rozwoju branży. Z jednej strony, pomimo iż pewne segmenty rynku uległy swoistej stagnacji – wyczekiwaniu – to absolutnie dynamicznie wystrzeliły inne sektory (np. magazyny dla e-commerce), ale co ciekawsze, szalenie konserwatywna branża, wchodząca zawsze ostatnia w nowoczesne rozwiązania, z dnia na dzień dokonuje epokowych transformacji. Standardem stają się telekonferencje za pomocą najnowocześniejszych narzędzi czy, skrajnie, zdalnie dokonywane na bazie udostępnionych obrazów odbiory w ramach pozwoleń na użytkowanie – to już jest rewolucja.

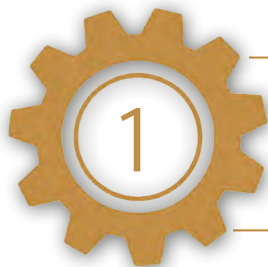
Konkluzją – w mojej ocenie – jest przestrzeń dla dalszego rozwoju branży, dla jej unowocześnienia, a jednocześnie w ciągu najbliższych lat nie powinno zabraknąć wyzwań dla branży. Do uzupełnienia jest nadal mnóstwo braków infrastrukturalnych. Polska w świetle obnażonych słabości, długodystansowych światowych łańcuchów dostaw, zaczyna się jawić enklawą, która może poć zapobiec ich dalszej erozji.

NAJWIĘKSZA MARŻA „FAL-BRUK”

TOP 10 NAJWIĘKSZA MARŻA (w mln PLN)

TOP10	Nazwa	Marża %
1	„FAL-BRUK”	40,59%
2	Muniak	18,98%
3	Commercecon	16,58%
4	Depenbrock Polska	13,33%
5	Grupa Kapitałowa P.A. NOVA	12,97%
6	Grupa Kapitałowa HARTBEX	9,70%
7	Aldesa Nowa Energia	9,29%
8	Kajima Poland	9,24%
9	Grupa Kapitałowa Przedsiębiorstwa Robót Drogowo-Mostowych	9,23%
10	Bremer	9,00%

NAJWIĘKSZY ZYSK Grupa Kapitałowa Budimex

TOP 10 NAJWIĘKSZY ZYSK (w mln PLN)

TOP10	Nazwa	Zysk netto (mln PLN)
1	Grupa Kapitałowa Budimex	229
2	STRABAG	196
3	Depenbrock Polska	76
4	Goldbeck	73
5	Kajima Poland	72
6	„FAL-BRUK”	60
7	Bremer	56
8	Grupa Kapitałowa Dekpol	51
9	Grupa Kapitałowa Polimex Mostostal	51
10	Muniak	39

BARBARA DZIECIUCHOWICZ
Prezes Zarządu Ogólnopolskiej Izby
Gospodarczej Drogownictwa

” Lata 2018 oraz 2019 to w samorządach duża liczba inwestycji.

Mówiąc o tendencjach i sytuacji w branży drogowej, trzeba popatrzeć nie tylko na to, co działo się oraz dzieje na drogach krajowych, ale warto także spojrzeć szerzej i objąć oceną drogi samorządowe. Lata 2018 oraz 2019 to w samorządach duża liczba inwestycji, natomiast rok 2020 to bardzo znaczący spadek ogłaszanych przetargów. Na drogach krajowych lata 2018, 2019 i 2020 to zarówno duża liczba realizowanych zadań, jak i ogłaszanych przetargów. Rok 2018 to okres dużych wzrostów cen materiałów i robocizny, rok 2019 to czas zrywania przez GDDKiA umów z wykonawcami, rok 2020 to rok spadających cen surowców i materiałów, a także bardzo niskie ceny ofertowe na przetargach i budowy w reżimie COVID-19. Ostatnie trzy lata to również czas intensywnych rozmów rynku z Ministerstwem Infrastruktury i Generalną Dyrekcją Dróg Krajowych i Autostrad – największym inwestorem na drogach krajowych, co pozwala mieć nadzieję na to, że nasza branża wyjdzie z tego pandemicznego trudnego czasu obronną ręką.

BRUNO LAMBRECHT
Dyrektor Generalny CFE Polska

” W 2020 roku z powodzeniem realizujemy powierzone nam projekty.

Jako generalny wykonawca, CFE aktywnie działa w prywatnym sektorze budownictwa kubaturowego. Mimo trudnej sytuacji na rynku spowodowanej epidemią wirusa COVID-19 również w 2020 roku z powodzeniem realizujemy powierzone nam projekty, w rezultacie uzyskując satysfakcjonujący poziom zarówno aktywności, jak i rentowności. W drugiej połowie tego roku możemy obserwować spowolnienie dynamiki inwestycji prywatnych, co spowoduje, że rok 2021 będzie trudniejszy dla wykonawców. Zakładając, że pandemia wygaśnie w 2021 r., pozostajemy umiarkowanymi optymistami co do przyszłorocznej sytuacji na rynku nieruchomości. Pewne jest to, że nadal będziemy inwestować w naszych pracowników i stawiać na usprawnianie naszych działań.

TADEUSZ RYBAK
Prezes Zarządu Mostostal Puławy

” Aktualna sytuacja gospodarcza? Sukces i niepewność!

Niepewność, ponieważ:

- SARS-CoV-2 – negatywne skutki gospodarcze w skali globalnej;
- obniżenie unijnych grantów inwestycyjnych = mniej projektów na rynku krajowym;
- skokowo rosnące koszty zatrudnienia odwrotnie proporcjonalne do ilości specjalistów na rynku;
- brak zaufania do branży ze strony sektora finansowego, banków = problemy z finansowaniem działalności operacyjnej przedsiębiorstw dużych.

Sukces, ponieważ:

- bardzo dobra, stabilna kondycja finansowa Grupy;
- ugruntowanie jakości marki na rynkach europejskich;
- utrzymanie stałej, wysoko wykwalifikowanej załogi;
- utrzymanie szerokiej gamy produktowej;
- efektywność w warunkach obostrzeń pandemii;
- dobrze kształtujący się portfel zleceń na lata 2021–23.

ANNA KORNECKA

Wiceminister Rozwoju, Pracy i Technologii

” Rok 2020 okazał się relatywnie dobry dla kondycji branży budowlanej.

Okres od 2018 roku wykazuje się stałym rozwojem branży. W 2019 r. oddano do użytkowania 207,5 tys. mieszkań, co stanowi trzeci wynik w Unii Europejskiej i najlepszy wynik w Polsce od 1980 roku.

Nie ulega wątpliwości, że 2020 rok jest dla gospodarki wyjątkowy. Mimo pandemii koronawirusa i jej ekonomicznych skutków okazał się relatywnie dobry dla kondycji branży budowlanej. W okresie styczeń–sierpień 2020 r. oddano do użytkowania 135,8 tys. mieszkań, czyli o 5,5% więcej niż w analogicznym okresie 2019 r. Możemy zatem oczekiwać, że dalsze utrzymanie się stabilnej sytuacji na rynku budowlanym pozwoli na osiągnięcie w tym roku kolejnych rekordów pod względem liczby mieszkań i domów oddawanych do użytkowania.

Pozytywne tendencje są notowane nie tylko w przypadku nowych mieszkań. Poprawie ulega również stan techniczny istniejących budynków. Ostatnie 2 lata to przede wszystkim szybkie postępy w termomodernizacji budynków. O ile większość budynków wielorodzinnych zostało już poddanych modernizacji, to wprowadzenie takich instrumentów jak program „Czyste powietrze” oraz ulga termomodernizacyjna w PIT wpłynęły na wzrost liczby domów jednorodzinnych poddawanych ociepleniu oraz wymianie źródła ciepła na niskoemisyjne.

Polski rząd wprowadza rozwiązania prawne, dzięki którym proces inwestycyjno-budowlany staje się szybszy i prostszy. Cyfryzacja procedur umożliwi wypełnienie oraz przesłanie online formularzy budowlanych. Pracujemy nad tym, aby już w II połowie 2021 r. możliwe było wypełnienie i złożenie online wniosku o pozwolenie na budowę. Szacujemy, że pozwoli to na zaoszczędzenie zainteresowanym nawet do 100 dni. A szybszy i prostszy proces oznacza dalszy rozwój branży budowlanej.

MARCIN NOSIŃSKI

Ekspert Business Centre Club
ds. zamówień publicznych

” Brak przewidywalności i planu reformowania regulacji budowlanych.

Niedawno na łamach „Buildera” sformułowałem nieśmiałą tezę, że czas pandemicznej zawieruchy nie jest najlepszy na to, by wprowadzać rewolucyjne zmiany prawa, ponieważ tylko zwiększa to stopień destabilizacji. Nie liczyłem za bardzo, że ustawodawca rozważy moją myśl, niemniej chaos prawny, z którym branża budowlana musi się obecnie zmierzyć, skłania mnie do apelu o rozsądek. A może o litość.

Przełom roku 2020 i 2021 to istotne zmiany Prawa budowlanego, także w zakresie wymagań technicznych. Przyznaję, część nowych rozwiązań jest zasadnych i nie utrudnia nikomu życia. Ale zmiany wymogów projektowania obiektów, procedur dotyczących rozpoczynania poszczególnych rodzajów inwestycji – czy to musiało nastąpić akurat teraz? W zależności od tego, czy deweloper otrzyma pozwolenie na budowę w grudniu czy po 1 stycznia, budynek powinien być zaprojektowany całkiem inaczej. To istotnie zwiększa koszty działalności i wydłuża proces inwestycyjny – nie dla osiągnięcia jakiegoś ważnego celu, ale wyłącznie z powodu istnej partyzantki ustawodawczej.

GRZEGORZ PRZEPÍÓRKA

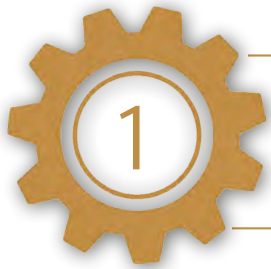
Zastępca Redaktor Naczelnej
Magazyn „Builder”

” Budownictwo w nieznaną rzeczywistość wkroczyło siłą rozpędu.

Kiedy w pierwszym kwartale bieżącego roku świat zamurowały najpierw doniesienia o rozprzestrzenianiu się koronawirusa, a następnie wprowadzanie kolejnych obostrzeń, jedyne, co pozostało pewnego, to niepewność. Dziś, kilka miesięcy później, wiemy już, że branża w nieznaną rzeczywistość wkroczyła siłą rozpędu. Parametry tej siły, będące efektem m.in. kumulacji w dobrych, choć niepozbawionych wyzwań latach 2018–2019, można odczytać z rankingu opracowanego przez PwC, Bisnode i miesięcznik „Builder”.

Oprócz organicznego potencjału firm o powodzeniu w zmaganiach branży z pandemią zadecydowała mobilizacja. To, że firma w kluczowym momencie pokazała charakter, nie wstrzymując budów. Redakcyjnie wspieraliśmy ten kierunek poprzez akcję *Po pierwsze trzeba, a po drugie warto! Silne budownictwo szansą dla gospodarki*. Mobilizacja branży przyniosła pozytywne efekty. Na kompleksową analizę przyjdzie czas, ale już dziś ze sprawozdań finansowych dwunastu firm ze 100 największych firm budowlanych, które są notowane na giełdzie, wynika, że przychody ze sprzedaży za 6 miesięcy br. są lepsze niż w 2019, a zysk netto znacząco wzrósł.

To optymistyczna wiadomość, ale trzeba być również realistą. Wiele będzie zależało od tego, jak długo potrwa i jaki będzie miała przebieg pandemia w kolejnych miesiącach. Pamiętajmy też o tym, że siła rozpędu branży budowlanej to nie *perpetuum mobile*, lecz rezultat wysiłku wielu osób i organizacji, zaangażowania oraz sprawnej współpracy, również pomiędzy administracją państwową i biznesem. Dlatego łączmy siły wokół budownictwa w tym czasie pełnym wyzwań oraz w oczekiwaniu na zdrową przyszłość.

NAJWIĘKSZA SUMA AKTYWÓW Grupa Kapitałowa Budimex

TOP 10 NAJWIĘKSZA SUMA AKTYWÓW (w mln PLN)

TOP10	Nazwa	Suma aktywów (mln PLN)
1	Grupa Kapitałowa Budimex	6 674
2	STRABAG	3 055
3	Grupa Kapitałowa Polimex Mostostal	1 756
4	PORR	1 711
5	Grupa Kapitałowa TRAKCJA	1 484
6	Grupa Kapitałowa Torpol	1 284
7	Skanska	1 276
8	Grupa Kapitałowa ERBUD	1 173
9	Grupa Kapitałowa MIRBUD	1 146
10	Grupa Kapitałowa Unibep	1 105

Fot. arch. Getty Images

NOWOCZESNOŚĆ WSPIERANA PRZEZ DOŚWIADCZENIE

Fot. arch. Adamietz

O zarządzaniu firmą w nietypowych czasach i dążeniu do utrzymania wysokiej pozycji w rozmowie z „Builderem” opowiada **RAJMUND ADAMIETZ**, Prezes Zarządu, oraz **SZCZEPAN KUSIBAB**, Wiceprezes Zarządu, Adamietz Sp. z o.o.

Builder: Adamietz znalazło się na 24. miejscu w rankingu firm budowlanych w Polsce spośród wszystkich zarejestrowanych. Trudno steruje się organizacją na takim pułapie, a do tego w dobie absolutnie nieznanymi dotychczas uwarunkowań?

Szczepan Kusibab: Na pewno nie jest to łatwe, ale opiera się niezmiennie na tych samych prostych, podstawowych zasadach. Myślę tu o profesjonalizmie, uczciwości, jakości i dbałości o partnerów, a także o wszystko, co do takiego sterowania jest niezbędne. Pierwszeństwo w tej atencji mają jednak nasi klienci oraz wszyscy członkowie załogi – pracownicy. Bez nich prowadzenie tej maszyny byłoby po prostu niemożliwe.

Kończy się rok 2020. Jak należy go ocenić z perspektywy Państwa firmy?

Rajmund Adamietz: To był dobry rok, podobnie jak ubiegły, dla firmy Adamietz Sp. z o.o. i całej Grupy. Systematycznie umacniamy naszą pozycję rynkową, pozyskujemy kolejnych prestiżowych klientów oraz realizujemy spektakularne projekty, takie jak fabryka dla PSA w Gliwicach czy dla Ciech SA w Niemczech, Galeria Handlowa Dekada w Nysie, fabryka dla Collins Aerospace we Wrocławiu, Centrum Obsługi Granicznej dla KAS koło Przemysła, szpital dla UWM w Olsztynie, a także wiele innych. Rozwijamy nasze zespoły, tworzymy prawdziwą wartość dodaną.

W jakim kierunku podąża rozwój firmy Adamietz?

S.K.: Obok działalności w zakresie Generalnego Wykonawstwa i kompleksowego prowadzenia inwestycji kontynuujemy rozwój w obszarze szeroko rozumianej produkcji, a także poszerzamy portfolio naszych działań poprzez akwizycje w strefach bardziej lub mniej związanych z naszym głównym sektorem.

Jakie są możliwości dalszego rozwoju firmy, patrząc szerzej na całą branżę w obecnym czasie?

R.A.: Sytuacja jest absolutnie nadzwyczajna i dotychczas niespotykana. Wiele branż zamiera, całkowicie zmienia profil lub przenosi biznes do świata wirtualnego. W naszym segmencie rynku wirtualnie jeszcze długo nie będziemy mogli pracować. Oczywiście zgodnie z trendem wiele procesów przenieśliśmy do „chmury”, prowadzimy je w ramach pracy zdalnej. Paradoksalnie ten ciężki, twardy biznes skutecznie opiera się negatywnym trendom – i dotyczy to tak całej branży, jak i Adamietz Sp. z o.o. – Grupy Adamietz. Ten gwałtowny rozwój świata wirtualnego, w tym m.in. całego e-commerce wygenerował, z dnia na dzień, ogromne potrzeby logistyczne na małych, średnich, a także wielkich powierzchniach. Błyskawicznie postępujący rozwój e-mobility skutkuje potrzebami w zakresie nowych fabryk obsługujących nieznane dotąd segmenty sektora Automotive (np. ogniwa). Do tego dochodzą doświadczenia z zerwanymi łańcuchami dostaw z Azji wskutek pandemii. Wskazuje się na Polskę jako na bezpieczne lotnisko przenoszonych zasobów. Cały czas, jako kraj, mamy także ogromne potrzeby w zakresie infrastruktury, w tym infrastruktury energetycznej. To tylko kilka wybranych przykładów.

S.K.: Biorąc pod uwagę wszystkie uwarunkowania, wydaje się, iż pomimo znaczącej konkurencji, trudności ogólnoswiatowych, zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych najbliższe lata nie powinny być złe dla Grupy Adamietz. Będziemy się starali dać jeszcze lepszy serwis naszym klientom, wsluchiwać się w ich potrzeby, nowoczesnie na nie odpowiadać i umacniać pozycję rynkową w Polsce oraz za granicą. Młody, prężny, nowoczesny zespół, wsparty genialnym doświadczeniem dojrzałej kadry, każde ze spokojem patrzeć w przyszłość na dalszy dynamiczny rozwój Adamietz Sp. z o.o. i całej Grupy Adamietz. ■

BUDUJEMY DLA WYMAGAJĄCYCH

Budownictwo przemysłowe cały czas bardzo intensywnie się rozwija. Firma Trasko-Inwest Sp. z o.o. jest obecnie w czołówce polskich firm tej branży, w której kluczowym aspektem jest stosowanie nowoczesnych technologii i najwyższych standardów.

Od ponad 20 lat Trasko-Inwest wykonuje usługi na rynku polskim, a także poza granicami kraju (m.in. Rosja, Ukraina, Białoruś). Firma specjalizuje się w generalnym wykonawstwie obiektów w sektorze budownictwa ogólnego i przemysłowego. Od lat z sukcesem realizuje wszystkie etapy inwestycji budowlanych, rozpoczynając od koncepcji, projektu budowlanego oraz wykonawczego, przez fazę realizacji aż do oddania gotowego obiektu „pod klucz”.

– *Właśnie ta kompleksowość w połączeniu z terminowością i najwyższą jakością świadczonych usług stała się receptą na sukces* – mówi Leszek Fałtyniak, Prezes Zarządu Trasko-Inwest.

Kompetencje w zakresie kompleksowego zarządzania projektami są składową przewagą konkurencyjną i kluczowym elementem wizji dalszego rozwoju firmy. Zadowolenie klientów znajduje potwierdzenie w motto, jakim kieruje się załoga: „Budujemy dla wymagających”.

Trasko-Inwest oferuje przejęcie trudów inwestycji w oparciu o konstruktywną i bezkonfliktową kooperację. Bierze na siebie ryzyko związane z realizacją przedsięwzięcia, pozwalając klientom skupić się na prowadzeniu własnej działalności. Co więcej, prowadzi stały monitoring wybudowanych obiektów pod kątem jakości i przydatności eksploatacyjnej, uwzględniając w tym serwis

Toruńskie Zakłady Materiałów Opatrunkowych SA w Toruniu

gwarancyjny oraz pogwarancyjny. Wprowadzone procedury i dbałość o najwyższą jakość nie byłyby możliwe, gdyby nie wykwalifikowana kadra z zespołem inżynierów na czele, która swoje doświadczenie zdobywała na rynkach europejskich.

Przez lata spółka Trasko-Inwest zrealizowała dziesiątki obiektów wieloprzemysłowych, takich jak hale magazynowe, centra handlowe i logistyczne, salony samochodowe czy zakłady produkcyjne, a także inwestycje w sektorze mieszkaniowym. Do przykładowych zadań należą realizacje dla ta-

kich klientów, jak Toruńskie Zakłady Materiałów Opatrunkowych, Waimea Holding, Promag, Plastica, DHL, Decathlon, MMP Neupack Polska, 7 R Logistic, Golpasz, Intermarche czy Eko-Okna.

Tworząc skuteczną markę, spółka od nowego roku przejdzie proces rebrandingu. Zadbana już o nową identyfikację wizualną. Odświeżony znak towarowy spółki ma pokazać dynamiczny rozwój, a także podkreślić nacisk na zastosowanie najnowszych rozwiązań technologicznych, nowoczesność rozwiązań, dbałość o najlepszy design oraz jakość. ■

TRASKO
INVEST

Centrum dystrybucyjne leków szpitalnych PGF Urtico

NASZYM NAJWIĘKSZYM MAJĄTKIEM SĄ PRACOWNICY

Erbud pnie się w rankingach, rośnie w siłę i notuje doskonałe wyniki.

– *Cieszy mnie to szczególnie w tym roku, w którym obchodzimy 30. urodziny* – mówi **DARIUSZ GRZESZCZAK**, Prezes Erbud, w rozmowie z Natalią Chylińską.

Natalia Chylińska: Jakie nastroje panują w firmie?

Dariusz Grzeszczak: Gdyby w ostatnią noc sylwestrową ktoś powiedział mi, że przez część roku będą zamknięte restauracje, rozwinie się „podziemie fryzjerskie”, nie będą latały samoloty, a do lasu będziemy mogli iść tylko w maseczce, powiedziałbym, że chyba wypił kieliszek szampa za dużo. Gdyby powiedział, że zostaną odwołane takie wydarzenia jak igrzyska olimpijskie, piłkarskie mistrzostwa Europy czy (przede wszystkim!) piknik urodzinowy Erbudu, stwierdziłbym, że wypił za dużo o całą butelkę. Okazuje się, że życie pisze różne scenariusze i potrafi nas zaskoczyć. Na szczęście pozytywnie. W marcu nie odważyłbym się jednoznacznie powiedzieć, że ten rok będzie taki dobry.

N.Ch.: Mimo spadku koniunktury?

D.G.: Ostudzenie rozgrzanej do czerwoności branży budowlanej przewidywaliśmy jeszcze przed pandemią – to normalny cykl koniunkturalny, a że firma istnieje 30 lat, niejedno już przetrwaliśmy. Dlatego nasza wieloletnia strategia dywersyfikacji segmentowej oraz geograficznej przynosi efekty. Owszem, są obszary, które ucierpiały bardziej – jak obiekty biurowe czy galerie handlowe. Są też takie, które trzymają się mocno, jak mieszkaniówka, gdzie nie spełniły się pesymistyczne scenariusze i cały czas podpisujemy nowe kontrakty. Są jednak też obszary, które wręcz wzmocniły swoją pozycję – chociażby budownictwo modułowe, serwis dla przemysłu, cały rynek OZE czy domy spokojnej starości, których coraz więcej będzie powstawać w krajach starzejących się. Niemcy, w których działamy od lat, są tego świetnym przykładem.

N.Ch.: Jak wyglądają tegoroczne wyniki?

D.G.: W tym roku spodziewamy się wypracować ponad 2 mld zł przychodów i utrzymać rentowność operacyjną rzędu 3 proc. Jestem przekonany, że podobne wyniki uzyskamy w 2021 r., bo mamy dobry portfel zleceń – od stycznia podpisaliśmy kontrakty o wartości 1,95 mld zł. Na koniec trzecie-

Fot. arch. Erbud

go kwartału 2020 r. nasz portfel zamówień był wart 2,44 mld zł, czyli o 6 proc. więcej niż w tym samym okresie roku ubiegłego. Wynik brutto był o jedną czwartą wyższy niż w zeszłym roku. Jestem optymistą.

N.Ch.: Jaką mają Państwo strategię w walce z koronawirusem?

D.G.: Erbud ma właśnie prezydencję w Porozumieniu dla Bezpieczeństwa w Budownictwie, które skupia 13 największych generalnych wykonawców w kraju. Ustaliśmy wspólne zasady działania i dotychczas okazują się one skuteczne. Warto dodać, że wprawdzie budować nie da się zdalnie, ale specyfika pracy nie sprzyja rozprzestrzenianiu się wirusa – budujemy na świeżym powietrzu, w dużych odległościach. W Erbudzie nie stanęła żadna budowa, nie mieliśmy żadnych dużych ognisk zakażeń. Jest to zasługą odpowiedzialnych pracow-

ników, którzy stosują się do reguł i traktują je poważnie, za co jestem im bardzo wdzięczny. Zawsze powtarzam, że naszym największym majątkiem firmowym jest właśnie załoga, która zresztą powiększyła się w ostatnim czasie o kilkadziesiąt osób, trwają też kolejne rekrutacje.

N.Ch.: Jakie plany na przyszłość?

D.G.: Budować jak najwięcej i, jak to zawsze w Erbudzie, zgodnie z harmonogramem. W Polsce jesteśmy dziś między dwoma perspektywami budżetowymi zasilanymi przez środki unijne. Wierzymy w Fundusz Odbudowy, w którym Unia stawia na OZE i budownictwo drogowe – to obszary, w których od dawna jesteśmy mocni. Otwieramy się na nowe segmenty naszej działalności, jesteśmy coraz silniejsi w Niemczech. Być może niebawem wybierzemy się tam na zakupy. ■

GOLDBECK – BUILDING EXCELLENCE

Jesienią 1969 roku młody inżynier Ortwin Goldbeck wraz z 7 pracownikami rozpoczął działalność gospodarczą w postaci niewielkiego zakładu dostarczającego konstrukcje stalowe. Nie przypuszczał, że ponad 50 lat później jego firma będzie obecna w większości krajów europejskich. Obecnie GOLDBECK prowadzi swoją działalność w 74 oddziałach w 15 krajach, zatrudniając niemal 8 tysięcy pracowników.

Dzięki wyspecjalizowaniu się w spektrum produktów realizowanych „pod klucz”, począwszy od hal przemysłowych poprzez budynki biurowe i parkingi wielopoziomowe aż po prefabrykowane budynki mieszkalne, GOLDBECK stał się europejskim liderem branży budowlanej. Potwierdza to chociażby fakt powierzenia firmie przez amerykańską Teslę realizacji pierwszej na naszym kontynencie fabryki samochodów elektrycznych Tesla Giga Factory pod Berlinem.

Nie byłoby tego sukcesu, gdyby nie konsekwentnie realizowana od samego początku idea budownictwa modularnego, oparteo na sprawdzonych, powtarzalnych rozwiązaniach. Od pierwszych lat funkcjonowania firmy konstrukcje stalowe, a z biegiem czasu również żelbetowe i aluminiowe, powstają w 10 zakładach produkcyjnych zlokalizowanych w Niemczech, Polsce oraz Czechach.

GOLDBECK zatrudnia dziś ponad 900 projektantów różnych branż, dbających o to, żeby idee klientów urzeczywistnić w formie nowoczesnych i funkcjonalnych obiektów powstających w zaskakująco krótkich terminach dzięki wysokiemu udziałowi prefabrykacji.

Tym, co jeszcze wyróżnia GOLDBECK na rynku, są własne biura wdrożeniowe. Ciągłe udoskonalanie procesów technologicz-

nych w zakładach, digitalizacja ukierunkowana na eliminację dokumentacji papierowej w procesie budowlanym, prace nad nowymi rozwiązaniami materiałowymi, jak chociażby Carbobeton, to tylko niektóre z licznych aktualnych tematów inżynierów GOLDBECK. Od kilku lat jedno z takich biur R&D działa w Stanford w USA, ściśle współpracując z tamtejszym uniwersytetem. To wszystko, w połączeniu z pełną obsługą inwestorów od fazy koncepcyjnej poprzez uzyskanie pozwoleń aż po oddanie kluczy do gotowego obiektu, leży u podstaw systematycznego i dynamicznego rozwoju GOLDBECK.

„Myślimy globalnie, działamy lokalnie, by być blisko klienta”

Pierwszy zagraniczny oddział firmy GOLDBECK znajduje się w Polsce. Firma obecna jest na naszym rynku od 1997 roku i bez wątpienia zrewolucjonizowała krajowy sektor budownictwa kubaturowego. Hale produkcyjne oraz obiekty logistyczne budowane są w oparciu o opracowany przez inżynierów system. Przemysłowe moduły konstrukcyjne, hybrydowa konstrukcja, wysoki stopień prefabrykacji, a co za tym idzie – krótkie terminy realizacji to innowacyjne podejście GOLDBECK.

Do tej pory firma zrealizowała w kraju ponad 470 obiektów o łącznej powierzch-

ni przekraczającej 8 milionów m². Klientami z całej Polski firma opiekuje się z dwóch biur: w Poznaniu i Krakowie, a dostawy konstrukcji realizuje z zakładów w Rakowicach Małych (Bolesławiec), w Toruniu oraz w Łuźmierzu (Zgierz). Ten ostatni zakład produkujący konstrukcje stalowe, „najmłodsze dziecko” całej grupy, został zaprojektowany od podstaw z myślą o optymalizacji procesów produkcyjnych, a wyposażony w najnowocześniejszy w Europie park maszynowy zapewnia niespotykaną wydajność produkcji, a także jakość konstrukcji malowanych proszkowo. Stawiając na zrównoważony rozwój, firma wykonuje certyfikację swoich budynków w standardach BREEAM, LEED oraz DGNB.

Do grona klientów polskiego oddziału należą zarówno wszyscy wiodący deweloperzy powierzchni magazynowych, jak i firmy budujące lub rozbudowujące swoje zakłady produkcyjne, magazyny czy biura. W pobliżu większych budynków biurowych lub zakładów produkcyjnych często wznoszone są lekkie systemowe parkingi wielopoziomowe dla pracowników oferujące wyjątkową łatwość manewrowania i parkowania.

Firmie GOLDBECK zaufały w Polsce takie marki jak: Zalando, Miele, Action, BSH, Hilding, Polipol, Cargotec, Hiab, BITO, Raben, Lajkonik, Eurocash, ILS, Echo Investment i Dino. ■

Zakład produkcyjny Miele w Ksawerowie

OD 30 LAT NIE ZWALNIAMY TEMPA W BUDOWNICTWIE

Korporacja Budowlana DORACO z Gdańska od lat konsekwentnie umacnia swoją obecność na rynku polskich generalnych wykonawców. Obchodząca w 2021 r. jubileusz 30-lecia działalności spółka koncentruje się na realizacji wymagających, kompleksowych projektów, wykorzystując wieloletnie doświadczenie i wiedzę zdobywaną w praktyce.

Wyzwania, którym wielokrotnie spółka musiała sprostać, sprawiły, że nie ma dla niej zadań niemożliwych. A jednak rok 2020 przyniósł zupełnie nowe doświadczenia związane z pandemią koronawirusa, z którymi należy się zmierzyć.

– *Pandemia dotknęła każdą branżę w gospodarce, także budowlaną. Aby zapewnić bezpieczeństwo naszym pracownikom, jak również nie zmieniać harmonogramu prac na naszych kontraktach, musieliśmy szybko i skutecznie dostosować działalność do nowych warunków – mówi Karol Zduńczyk, Prezes Zarządu DORACO. – Podsumowując rok 2020, muszę stwierdzić, iż dzięki wprowadzeniu nowych zasad, takich jak praca zdalna i zmianowa wraz z zachowaniem dystansu oraz restrykcji higienicznych, udało nam się uniknąć większych skupisk zachorowań wśród naszej kadry, a budowy idą zgodnie z planem.*

W roku 2021 r. DORACO zakończy kontrakty jeszcze szerzej otwierające Polskę na świat. Dlatego ważne jest, aby skuteczna szczepionka na wirus SARS-CoV-2 stała się faktem, a społeczeństwo mogło w pełni korzystać z nowych obiektów. Jednym z nich będzie publiczny terminal promowy w Porcie Gdynia, którego budowa wraz z nowymi nabrzeżami, drogami i połączeniami kolejowymi sprawi, iż gdyński port zyska moż-

Publiczny terminal promowy w Porcie Gdynia

Fot. arch. Piotr Gądynia, T. Urbanick

liwość obsługi większej liczby promów oraz jednostek o większym tonażu. Nowatorskimi koncepcjami zastosowanymi w tym projekcie są: dwupoziomowa rampa, która zapewni możliwość wjazdu samochodów na dowolnego typu statek, a także galeria pasażerska z ruchomym łącznikiem, który ma możliwość dostosowania się do każdego typu jednostki. Rozwiązania te znacząco skrócą czas postoju promu w porcie, co przeloży się na kwestie ekonomiczne i wygeneruje większy ruch promowy. Również ze statkami, ale tym razem powietrznymi, związana jest kolejna realizacja DORACO, którą jest

rozbudowa Portu Lotniczego w Gdańsku o pirs pasażerski. Spółka realizuje nowoczesny obiekt, dzięki któremu lotnisko zyska dodatkowe 16000 m² powierzchni. Budowę pirsu uzupełniają cztery zewnętrzne klatki schodowe, nowa rampa i podjazd VIP, plac manewrowy dla autobusów lotniskowych, a także przebudowa istniejącej drogi dojazdowej. Co istotne, wszystkie prace wykonywane są przy utrzymaniu pełnej funkcjonalności istniejącego terminalu pasażerskiego.

Mimo trudnego czasu Prezes Zarządu DORACO z ufnością patrzy w przyszłość. – *Mamy nadzieję, iż w 2021 r. ruch lotniczy zupełnie wróci do normy a ten obiekt, wyposażony w najnowocześniejsze rozwiązania bezpieczeństwa, będzie mógł służyć milionom pasażerów odwiedzających Port Lotniczy w Gdańsku. Nauczyliśmy się żyć w nowych warunkach, traktując je jak kolejne życiowe wyzwania. Planujemy zatem następne działania, dalsze realizacje – zdradza Prezes Karol Zduńczyk.*

A w 2022 r. już na pewno zasiądziemy na trybunach modernizowanego przez DORACO stadionu miejskiego w Szczecinie, który będzie siódmym co do wielkości stadionem w Polsce. ■

Stadion miejski w Szczecinie

Fot. arch. Pogoda Szczecin

RANKING

BUILDERRANKING 2. edycja

300 NAJWIĘKSZYCH
FIRM Z BRANŻY

100 NAJWIĘKSZYCH
FIRM

PRODUCENCI

CZĘŚĆ 2. WERSJA DRUKOWANA I CYFROWA

KTO W GÓRĘ?

KTO UTRZYMAŁ, A KTO NIE OBRONIŁ SWOJEJ POZYCJI?

ZESTAWIENIA. PORÓWNIANIA. ANALIZY

KOMENTARZE EKSPERTÓW I MENEDŻERÓW

DODATEK SPECJALNY MAGAZYNU BUILDER – STYCZEŃ 2021

CZĘŚĆ 3. **DEWELOPERZY** – LUTY 2021.

Szczegóły na: builderpolska.pl . [Facebook.com/BuilderPolska](https://www.facebook.com/BuilderPolska)

BUILD THE **FUTURE**
FUNDAMENTY I ROZWÓJ

Builder

pwc

Bisnode